

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **G & C PACIFIC NIUE LIMITED**, se sídlem Dalton House, 60 Windsor Avenue, London SW19 9RR, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, zast. advokátkou JUDr. Kateřinou Tomkovou, se sídlem AK Lesnická 52, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno (pův. žalovaný Finanční ředitelství v Brně), v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2010, č. j. 30 Af 87/2010 - 200,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e** v části směřující do výroku I. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2010, č. j. 30 Af 87/2010 - 200 **z a m í t á .**
- II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2010, č. j. 30 Af 87/2010 - 200 se ve výroku II. **z r u š u j e** a věc **s e v r a c í** v tomto rozsahu krajskému soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že s účinností od 1. 1. 2013 byla dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, jednotlivá finanční ředitelství zrušena, a jejich právním nástupcem se ve smyslu ustanovení § 7 písm. a) zákona č. 456/2011 Sb. ve spojení s ustanovením § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), stalo Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně.

Kasační stížnosti se pův. žalovaný (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení výše označeného usnesení Krajského soudu v Brně (dále „krajský soud“), kterým bylo podle ust.

§ 47 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) z důvodu pro zpětvzetí návrhu řízení o žalobě ve věci přezkoumání rozhodnutí stěžovatele ze dne 10. 1. 2007, č. j. 17645/06-1300-708158 ve věci vyměření daně z přidané hodnoty za zdaňovací období březen 2005.

Stěžovatel napadá kasační stížností jak výrok usnesení krajského soudu, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno, tak i výrok o povinnosti uhradit náklady řízení. Stěžovatel předně namítá, že i když krajský soud konstatoval, že v žalobní věci rozhodl rozsudkem ze dne 9. 6. 2008, č. j. 30 Ca 72/2007 - 98, opomněl v dané věci zohlednit ust. § 37 odst. 4 s. ř. s., podle kterého může navrhovatel vzít svůj návrh zpět jen do doby, pokud o něm soud nerozhodl. Stěžovatel má za to, že i když byl následně uvedený rozsudek krajského soudu zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2010, č. j. 5 Afs 92/2008 - 175, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, nelze v daném případě pohlížet na věc tak, jako by soud o návrhu dosud vůbec nerozhodl. Dle stěžovatele je zřejmé, že tím, že krajský soud vydal dne 9. 6. 2008 rozsudek, který doručením účastníkům nabyt právní moci, nemohl již žalobce účinně vzít svoji žalobu zpět, právě z důvodu odpadnutí podmínky tohoto zpětvzetí vyplývající z ust. § 37 odst. 4 s. ř. s. Dle stěžovatele jediné zpětvzetí, které by mohlo přicházet v úvahu, by bylo zpětvzetí kasační stížnosti, nikoli však žaloby. Podle stěžovatele je dispoziční oprávnění žalobce s návrhem časově omezené okamžikem rozhodnutí ve věci jeho návrhu. Z jednání žalobce do dne vydání rozsudku krajského soudu ze dne 9. 6. 2008 je zřejmé, že měl zájem na tom, aby soud rozhodl ve věci samé a neměl důvod pro to, aby vzal svůj návrh zpět.

Stěžovatel nesouhlasí s výrokem, kterým krajský soud přiznal žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 22 160 Kč, přitom tento výrok odůvodnil krajský soud dle ust. § 60 odst. 3, věta druhá s. ř. s., podle kterého vzal-li navrhovatel podaný návrh zpět pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel právo na náhradu nákladů řízení. Dle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil to, zda v daném případě mohl navrhovatel vzít svůj návrh zpět, i to, že tak učinil pro pozdější chování odpůrce, kterým mělo být vydání rozhodnutí ze dne 28. 7. 2008, č. j. 13351/08-1300-701473. Uvedené rozhodnutí bylo vydáno až poté, co krajský soud rozhodl rozsudkem ze dne 9. 6. 2008, č. j. 30 Ca 72/2007 - 98 tak, že předchozí rozhodnutí žalovaného (stěžovatele) o odvolání proti platebnímu výměru zrušil pro vady řízení. Stěžovatel, jako odvolací orgán, byl v odvolacím řízení vázán právním názorem krajského soudu vysloveným v citovaném rozsudku; v odůvodnění nového rozhodnutí o odvolání č. j. 13351/08-1300-701473 proto rovněž na tento rozsudek odkázal; z odůvodnění rozhodnutí je tedy zřejmé, že žalobci bylo vyhověno právě z důvodu, že byl stěžovatel vázán právním názorem vysloveným krajským soudem. Stěžovatel rovněž poukázal na to, že proti tomuto rozsudku současně podal kasační stížnost; podání kasační stížnosti však nemá odkladný účinek a stěžovatel nemohl být nečinný až do doby vydání rozhodnutí o jeho kasační stížnosti. Stěžovatel konstatuje, že je zřejmé, že důvodem „pozdějšího chování odpůrce“ bylo až vydání rozhodnutí soudu ve věci samé, kterým byl stěžovatel vázán. Jak již stěžovatel uvedl, toto pozdější chování odpůrce nastalo až poté, kdy navrhovatel již nemohl vzít svůj návrh zpět, neboť o jeho návrhu již bylo pravomocně rozhodnuto.

Dle názoru stěžovatele může soud řízení zastavit pouze v taxativně vymezených případech uvedených v § 47 s. ř. s., tj. pokud navrhovatel vzal svůj návrh zpět, pokud navrhovatel prohlásí, že byl po podání návrhu postupem správního orgánu plně uspokojen

pokračování

dle § 62 s. ř. s., a pokud tak stanoví soudní řád správní nebo jiný zákon. V daném případě dle stěžovatele nebyl naplněn žádný z uvedených důvodů pro zastavení řízení.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud v rozsahu obou výroků napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se a priori musel zabývat otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Podle ust. § 104 odst. 2 s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná, směřuje-li jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu. Nejvyšší správní soud se otázkami přípustnosti kasační stížnosti zabýval mimo jiné i v usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 Afs 1/2007 – 64, ze dne 1. 6. 2010, v němž mimo jiné konstatoval: „Zákon nepřipouští kasační stížnost, je-li jejím jediným důvodem napadení výroku o nákladech řízení. Pokud by kasační stížnost byla podána v takto jednoznačné (čisté) podobě, musela by být pro nepřipustnost odmítnuta, byť by Nejvyšší správní soud seznal, že rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení není správné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2004, č. j. 4 Ans 1/2004 - 53, podle něhož „nelze za stávající právní úpravy ve správním soudnictví napravit soudem rozhodujícím o kasační stížnosti případné nesprávné rozhodnutí krajských soudů o nákladech řízení, pokud není současně kasační stížností napaden též výrok o věci samé“). Jinak řečeno, pokud je kasační stížností napaden též jiný výrok, je kasační stížnost zásadně přípustná. Právě situace, kdy kasační stížnost směřuje jak do výroku o věci samé, tak do výroku o nákladech řízení, působí výkladové problémy. Ty jsou způsobeny především zjištěním, že účastníci, kteří v rozhodnutí krajského soudu nejsou spokojeni pouze s výrokem o nákladech řízení, se možnosti dosáhnout kasační stížností na tento výrok, domáhají podáním kasační stížnosti směřující též do výroku o věci samé.“

Nejvyšší správní soud v projednávané věci dospěl k závěru, že námitky, které stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil, nesměřují výhradně proti nákladům řízení, k jejichž úhradě byl stěžovatel zavázán, ale primárně směřují proti výroku o zastavení řízení (od něhož se výrok o nákladech řízení odvíjí); stěžovatel zde činí sporným důvod, pro který soud řízení zastavil, konkr. namítá, že krajský soud nesprávně vyhodnotil jako důvod pro zpětvzetí návrhu žalobcem pozdější chování stěžovatele, které mělo vést k uspokojení navrhovatele; v konečném důsledku byl tudíž i nesprávně aplikován § 60 odst. 3, věta druhá s. ř. s. stran náhrady nákladů řízení.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je částečně důvodná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že podrobný obsah vydaných správních rozhodnutí, jakož i průběh předchozího daňového řízení a soudních řízení nepovažuje za nutné podrobněji rekapitulovat, neboť stav skutkový není sporný, předmětná rozhodnutí, jakož i průběh procesu jsou účastníkům řízení známy. Sporným činí stěžovatel důvody, pro které krajský soud řízení o žalobě zastavil.

Ze spisového materiálu je nepochybné, a stěžovatel to ani nečiní sporným, že žalobce učinil ve věci žaloby ze dne 16. 3. 2007 proti rozhodnutí stěžovatele ze dne 10. 1. 2007 dne 30. 9. 2010 u krajského soudu podání, ve kterém vzal žalobu zpět, resp. žádá zastavení řízení, protože v mezidobí stěžovatel vydal rozhodnutí (dne 28. 7. 2008, č. j. 13351/08-1300-701473), kterým odvolání v plném rozsahu vyhověl, není zde tedy žádné rozhodnutí, které by zakládalo, měnilo, rušilo nebo závazně určovalo práva žalobce. Ve svém podání mimo jiné žalobce uvádí, že „(k) uspokojení nároků žalobce však přistoupil odpůrce až po podání kasační stížnosti, z čehož plyne, že zde nelze aplikovat ustanovení § 62 s. ř. s., neboť v rámci řízení před správním soudem odpůrce tento úkon neučinil; žalobce uvedl, že je proto na místě aby soud per analogiam ust., § 64 s. ř. s. za použití ust. § 146 odst. 2 o. s. ř. přiznal žalobci náhrady nákladů řízení.“

Krajský soud zastavil řízení o žalobě s výslovným odkazem na ust. § 47 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu, že žalobce vzal návrh zpět. Jakkoli tedy krajský soud nepresumoval postup dle ust. § 47 písm. b) s. ř. s., tedy z důvodu, že navrhovatel prohlásil, že byl po podání návrhu uspokojen postupem správního orgánu dle § 62 s. ř. s., určil náklady řízení dle § 60 odst. 3, věta druhá s. ř. s., tedy tak, jako by k uspokojení navrhovatele došlo.

Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud považuje za nutné konstatovat, že stěžovatel se ve svých úvahách mylí, domnívá-li se, že žalobce nemůže vzít návrh zpět i poté, kdy bylo rozhodnutí krajského soudu zrušeno Nejvyšším správním soudem a věc byla vrácena krajskému soudu zpět k dalšímu řízení. V takovém případě totiž nastane situace, kdy rozhodnutí krajského soudu je odstraněno a věc se vrací do stádia, kdy není dosud rozhodnuto (obdobně jako v případě, kdy krajský soud zruší rozhodnutí odvolacího orgánu, vrací se věc do stádia podaného odvolání, o němž je třeba rozhodnout, přitom i zde může daňový subjekt odvolání vzít zpět, doplňovat, měnit, apod., a to do doby než je o něm rozhodnuto – byť už o něm jednou rozhodnuto bylo). Namítá-li proto stěžovatel, že nebyl dán žádný legitimní důvod pro zastavení řízení dle § 47 s. ř. s., nelze mu přisvědčit. Řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispoziční, která se projevuje tím, že řízení nemůže být vedeno bez návrhu (resp. zahajuje se pouze na návrh - srov. § 32 s. ř. s.) a soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumává napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.). Předmět soudního řízení je určen obsahem podaného návrhu na zahájení řízení - žaloby, která v případě řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. směřuje proti jednomu či více konkrétně označeným rozhodnutím jednoho či více správních orgánů. Z dispoziční zásady současně vyplývá, že je pouze na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv, je rovněž na něm, zda žalobu vezme zpět; takovým návrhem je přitom soud vázán a nepřísluší mu zkoumat důvody, proč tak žalobce činí.

Stěžovateli lze však přisvědčit v tom, že k vydání nového rozhodnutí nedošlo postupem presumovaným ust. § 62 s. ř. s. Podle citovaného ustanovení dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil. Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li

pokračování

tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení. Dojde-li oznámení odpůrce, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Takový postup však v daném případě krajský osud neuplatnil. Ze spisového materiálu je nepochybné, že stěžovatel rozhodnutí ze dne 28. 7. 2008 vydal na základě zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 9. 6. 2008, v němž byl k postupu, který stěžovatel uplatnil zavázán. Za této situace nelze dovozovat, že žalobce byl uspokojen postupem správního orgánu v intencích ust. § 62 s. ř. s., nadto krajský soud rozhodl o zastavení řízení pro zpětvzetí návrhu podle ust. § 47 písm. a) s. ř. s.

Ustanovení § 62 s. ř. s. je vedeno zásadou hospodárnosti, efektivity a subsidiarity soudní ochrany umožňuje správním orgánům, aby samy mohly napravit svá případná pochybení, která zjistí z obsahu žaloby či jiných úkonů během soudního řízení. Tak tomu typicky bude v případě, kdy správní orgán po podání žaloby sám hodlá žalobci vyhovět a soudnímu řízení se „vyhnout“, nikoli však již v případě, kdy správní orgán rozhoduje v intencích zavazujícího právního názoru, tedy tam, kde je povinen „vyhovět“ požadavku soudního rozhodnutí, kterým bylo jeho žalobou napadené rozhodnutí zrušeno. V daném případě bylo rovněž z odůvodnění „vyhovujícího“ rozhodnutí stěžovatele zcela zjevné, že stěžovatel tak nečiní „dobrovolně“, tedy o své vlastní vůli žalobci vyhovět, neboť proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost.

V procesu uspokojení navrhovatele má nezanedbatelnou roli soud, který tento proces řídí, účastníky řízení poučuje o jejich právech a povinnostech a určuje lhůty k jednotlivým úkonům, aby nedošlo ke zbytečným průtahům či nepřípustnému znevýhodnění některého z účastníků Z ust. § 62 s. ř. s. vyplývá, že nesdělil-li navrhovatel soudu, že je postupem žalovaného uspokojen, může soud i přesto zastavit řízení, jsou-li současně splněny tyto podmínky: 1) navrhovatel byl soudem vyzván, aby ve stanovené lhůtě sdělil, zda byl postupem žalovaného podle § 62 odst. 1 s. ř. s. uspokojen, 2) soud navrhovatele ve výzvě poučil o procesních následcích jeho případné pasivity, 3) navrhovatel se k výzvě soudu nevyjádřil, a 4) ze všech okolností případu je zřejmé, že došlo k uspokojení navrhovatele. Takový postup však nebyl v daném případě krajským soudem uplatněn, nelze tedy dovozovat, že žalobce byl uspokojen na základě chování stěžovatele v intencích citovaného ustanovení. V takovém případě nemá výrok o náhradě nákladů řízení, které krajský soud žalobci přiznal, oporu v ustanovení § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele částečně důvodnou, nezbylo tak, než usnesení krajského soudu zrušit a věc v rozsahu zrušeného výroku II. napadeného usnesení mu věc vrátit k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu